

14.02.2018

Asia/9

§ 41

Valtuutettu Mari Holopaisen aloite Helsingin aseman vahvistamisesta yliopistokaupunkina ja ulkomailta saapuvien tutkijoiden houkuttelemisesta

HEL 2017-009611 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi valtuutettu Mari Holopaisen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Ida Björkbacka, erityissuunnittelija, puhelin: 25281
ida.bjorkbacka(a)hel.fi

Liitteet

1 Holopainen Mari Aloite Kvsto 30082017 1

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Mari Holopainen ja 30 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Helsingin tulee yhteistyössä yliopistojen, ylioppilaskuntien ja muiden tutkimusta ja tutkijoiden liikkuvuutta edistävien tahojen kanssa edistää nuorten ulkomailta saapuvien tutkijoiden saapumista ja jäämistä Helsinkiin ja täten vahvistaa Helsingin asemaa yliopistokaupunkina. Tavoitteita voidaan edistää erillisellä hankkeella tai helpottamalla muilla tavoin ulkomaisten tutkijoiden maahan saapumista, asumista, englanninkielisen ja muunkielisen varhaiskasvatuksen ja peruskoulutuksen saatavuutta sekä työskentelyä Helsingissä.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus toteaa, että Helsingin vahvistaminen yliopistokaupunkina on huomioitu kaupunkistrategiassa 2017–2021. Strategian mu-

kaan Helsingin tulee olla erinomainen kaupunki opiskella ja tehdä tiedettä. Edelleen strategian mukaan kaupunki tekee tiivistä yhteistyötä pääkaupunkiseudun yliopistojen, korkeakoulujen ja opiskelijaverkoston kanssa edistääkseen kansainvälisen tason opetuksen ja tutkimuksen edellytyksiä sekä kaupungin strategisia päämääriä. Lisäksi strategiassa todetaan, että Helsingin vetovoiman vahvistaminen edellyttää kaupungin määrätietoista kansainvälistämistä. Työperäistä maahanmuuttoa ja sen osuutta kokonaismaahanmuutossa pyritään kasvattamaan ja kansainvälisesti orientoituneena metropolina Helsinki palvelee myös muualta tulevia.

Nuoret kansainväliset tutkijat pääkaupunkiseudulla

Kaikista pääkaupunkiseudun yliopistojen tohtorikoulutuksessa olevista opiskelijoista ulkomaan kansalaisten osuus oli vuoden 2016 syksyllä 20 prosenttia eli 1 555 henkilöä. Määrä on kasvanut yli kolmanneksella vuosina 2010–2016. Vuonna 2016 kaikista opetus- ja tutkimustyön henkilötyövuosista ulkomaan kansalaiset tekivät 25 prosenttia ja tulevaisuudessa sekä Helsingin yliopiston että Aalto-yliopiston tavoitteena on nostaa ulkomaalaisen henkilökunnan osuutta.

Kansainvälinen kilpailuasetelma parhaista tutkijoista kiihtyy entisestään. Tässä yliopistojen oma toiminta ja siihen liittyvä resursointi ovat keskeisessä asemassa. Suomen Akatemian tutkimusrahoitusta hakee tällä hetkellä merkittävä määrä korkean tason ulkomaalaisia tutkijoita. Rahoituksen saamisen edellytyksenä on tutkimustyön suorittaminen Suomessa. Yliopistojen näkökulmasta tutkimustoiminta on kuitenkin aina kansainvälistä ja akateemisen uran kannalta tutkijoiden kansainvälinen liikkuvuus on jopa toivottavaa, eli kansainvälisten tutkijoiden jääminen Helsinkiin pysyvästi ei ole korkeakouluille itseisarvo.

Vuonna 2015 pääkaupunkiseudulla lisensiaatin tai tohtorin tutkinnon suorittaneista 42 prosenttia oli muuttanut pois Suomesta vuosi tutkinnon suorittamisen jälkeen. Suomesta muutetaan osin kansainvälisen akateemisen uran perässä mutta muita syitä voivat olla esimerkiksi työpaikan löytämisen vaikeus tai perhesyyt.

Yhteistyö kansainvälisten osaajien houkuttelemiseksi

Kaupungin elinvoiman ja osaamisperustan vahvistamisen kannalta kansainvälisten nuorten tutkijoiden houkuttelu ja heidän jäämisensä Helsinkiin pysyvämmiin on tärkeää. Tavoitteita edistetään yhdessä yliopistojen kanssa painottaen kansainvälisen näkyvyyden ja vetovoiman sekä innovaatioiden, tutkimusyhteistyön ja yrittäjyyden edistämistä yhdessä. Lisäksi kaupungin ja seudun opiskelijaverkoston kesken järjestetään tapaamisia, työpajoja ja tiedonvaihtoa esimerkiksi asumiseen, liikenteeseen ja muiden palveluiden kehittämiseen liittyen.

Kansainvälisten osaajien ja tutkijoiden asettautuminen ja palvelut Helsingissä

Helsingin ja pääkaupunkiseudun palvelujen toimivuus ja alueen houkuttelevuus ovat tärkeitä tutkijoiden viihtyvyydelle. Asettautumista ja asumista tukevat palvelut, monipuoliset kulttuuri- liikunta- ja harrastusmahdollisuudet sekä kasvatus- ja koulutuspalvelut on pystyttävä järjestämään paremmin kuin kilpailijakaupungeissa.

Pääkaupunkiseudulle tulevien maahanmuuttajien alkuvaiheen palveluja on kerätty saman katon alle syksyllä 2017 Uudenmaan maistraatin tiloihin avautuneen International House Helsinki (IHH) -pilotin puitteissa. Pysyväksi suunniteltu palvelu tarjoaa maahanmuuttajaneuvonnan lisäksi Uudenmaan maistraatin, Verohallinnon ja Kelan In To Finlandin, Uudenmaan TE-toimiston ja Eläketurvakeskuksen henkilöasiakaspalveluita sekä Helsingin seudun kauppakamarin työnantajapalveluita. IHH palvelee myös yrityksiä ja työnantajia ulkomaiseen työvoimaan ja sen rekrytointiin liittyvissä kysymyksissä. Toimintaan on myöhemmin tarkoitus kytkeä myös muita palveluita, esimerkiksi poliisin ulkomaalaisten henkilökorttipalvelut. IHH-konseptin kehittämistä sekä osaajien ja yritysten yhteen saattamisen, pehmeän laskun palveluiden ja puolisoiden työllistymisen edistämisen pilotointia valmistellaan työ- ja elinkeinoministeriön ja muiden toimijoiden kanssa.

On tärkeää, että kaupunki tarjoaa tietoa palveluistaan myös vierailta kielillä. Asettautumiseen ja palveluihin liittyvää tietoa on kerätty usealla kielellä Infopankki.fi-palveluun. Lisäksi kaupunki kehittää asettautumista tukevia sähköisiä palveluita IHH-konseptin puitteissa. Asunnon etsintään liittyvä englanninkielisen tiedon lisääminen huomioidaan muun muassa asumisen hel.fi-sivujen uudistamisen yhteydessä. Kaupunki voi parantaa palveluitaan myös vahvistamalla englannin kielen asemaa asiointikielenä.

Kansainvälisten nuorten tutkijoiden ja osaajien jäämistä pysyvämmiin Helsinkiin voidaan edistää tukemalla heidän työmarkkinakelpoisuuttaan esimerkiksi osaamisen laajemmalla tunnistamisella, suomen kielen opetuksen lisäämisellä sekä erilaisten räätälöityjen muunto- ja pätevöitymisväylien kautta. Näiden kokonaisuuksien kehittämisvastuita on kansallisella tasolla määrätty tietyille korkeakouluille. Myös puolisoiden työllistymismahdollisuuksien lisääminen on keskeistä. Lisäksi olisi tärkeää, että tohtorikoulutettavat kolmansista maista voisivat saada oleskeluluvan työnhakua varten tutkimuksen suorittamisen jälkeen. Hallitus valmistelee lakimuutosta tätä koskien vuoden 2018 aikana.

Asuminen

Kansainvälisten osaajien ja tutkijoiden asumisen tarpeisiin vastataan parhaiten riittävällä ja mahdollisimman monipuolisella asuntotarjonnalla.

14.02.2018

Asia/9

la, sillä joukko on hyvin heterogeeninen. Etenkin nuorten, uraansa aloittelevien tutkijoiden kohdalla asumisen kohtuuhintaisuus ja lyhytaikaisen vuokra-asumisen saatavuus on tärkeää. Monipuolisen asuntotarjonnan kehittämistä edistetään muun muassa Helsingin kaupungin asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelman 2016 kautta.

Myös yliopistot itse tarjoavat vuokra-asuntoja kansainvälisille tutkijoilleen mm. Töölön tutkijatorneissa, jotka on rakennettu kaupungin pitkäaikaisesti yliopistojen kiinteistöosakeyhtiölle vuokraamille tonteille.

Englanninkielinen varhaiskasvatus ja perusopetus

Kaupungin englanninkielisen kasvatus- ja koulutustarjonnan laajentaminen on nostettu esille kaupunkistrategiassa. Strategian tavoitteena on englanninkielisen peruskoulutuksen ja varhaiskasvatuksen paikkamäärän kaksinkertaistaminen ja helsinkiläisten kielitaidon monipuolistaminen lisäämällä kielikylpy- ja kielirikasteista opetusta ja kasvatusta. Näillä toimilla pyritään osaltaan helpottamaan kansainvälisten perheiden Helsinkiin muuttoa ja kaupungissa viihtymistä.

Asia on valmisteltu kaupunginkanslian elinkeino-osaston ja talous- ja suunnitteluosaston yhteistyönä. Kommentteja on saatu myös kasvatuksen ja koulutuksen toimialalta. Lisäksi valmistelussa on kuultu edustajia Helsingin yliopistolta, Aalto-yliopistolta, opiskelija- ja tutkijajärjestöistä ja Suomen Akatemiasta.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Ida Björkbacka, erityissuunnittelija, puhelin: 25281
ida.bjorkbacka(a)hel.fi

Liitteet

1 Holopainen Mari Aloite Kvsto 30082017 1

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 29.01.2018 § 37

HEL 2017-009611 T 00 00 03

Päätös

14.02.2018

Asia/9

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Mari Holopaisen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

29.01.2018 Ehdotuksen mukaan

Esteelliset: Tommi Laitio

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Ida Björkbacka, erityissuunnittelija, puhelin: 25281
ida.bjorkbacka(a)hel.fi